

ЗМІСТ / СОДЕРЖАНІЕ / CONTENTS

1. ПОПЕЛЮШКА / ЗОЛУШКА / CINDERELLA
2. ЦАРІВНА-ЛЕБЕДЬ / ЦАРЕВНА-ЛЕБЕДЬ / SWAN PRINCESS
3. ТАНЕЦЬ З ВІЯЛОМ / ТАНЕЦ С ВЕЕРОМ / DANCE WITH A FAN
4. ІНДІЙСЬКИЙ ТАНЕЦЬ / ІСПАНСЬКИЙ ТАНЕЦЬ / КОРЕЙСЬКИЙ ТАНЕЦЬ /
ІНДИЙСКИЙ ТАНЕЦ / ИСПАНСКИЙ ТАНЕЦ / КОРЕЙСКИЙ ТАНЕЦ /
INDIAN DANCE. SPANISH DANCE. KOREAN DANCE
5. ЦАРІВНА-ЛЕБЕДЬ З ШУЛІКОЮ / ЦАРЕВНА-ЛЕБЕДЬ С КОРШУНОМ /
SWAN PRINCESS WITH BLACK KITE
6. ІНДІАНКА / ІНДИАНКА / INDIAN WOMAN
7. ЧОЛОВІЧОК З НІГТИК / МУЖИЧОК С НОГОТОК / TEENY TINY PEASANT
8. СНІГУРОНЬКА / СНЕГУРОЧКА / SNOW MAIDEN
9. ДЕБЮТ / ДЕБЮТ / DEBUT
10. МАТРЬОШКА / МАТРЕШКА / RUSSIAN NESTED DOLL (MATRESHKA)
11. ОГОЛЕНА, ШО СИДИТЬ / ОБНАЖЕННАЯ СИДЯЩАЯ / SEATED NUDE
12. ДІВЧИНА В ЧОРНОМУ КУПАЛЬНИКУ / ДЕВУШКА В ЧЕРНОМ КУПАЛЬНИКЕ /
GIRL IN A BLACK SWIMSUIT
13. ЯРОСЛАВНА / ЯРОСЛАВНА / YAROSLAVNA
14. ПА-ДЕ-ДЕ / ПА-ДЕ-ДЕ / PAS DE DEUX
15. КРИХІТКА ХАВРОШЕЧКА / КРОШЕЧКА ХАВРОШЕЧКА / WEE LITTLE HAVROSHCHKA
16. ІНДІЙСЬКИЙ ТАНЕЦЬ / ІНДИЙСКИЙ ТАНЕЦ / INDIAN DANCE
17. ЧЕРВОНОАРМІЄЦЬ З ДИТИНОЮ / КРАСНОАРМЕЕЦ С РЕБЕНКОМ /
RED ARMY MAN WITH A CHILD
18. ОРДИНАРЕЦЬ / ОРДИНАРЕЦ / AN ORDERLY
19. СЕРІЯ «ЦИРК» (КЛОУН, ШО ЛЕЖИТЬ, ЖОНГЛЕР, КЛОУН, ШО СИДИТЬ) /
СЕРІЯ «ЦИРК» (КЛОУН ЛЕЖАЩИЙ, ЖОНГЛЕР, КЛОУН СИДЯЩИЙ) /
«THE CIRCUS» SERIES (LYING CLOWN, A JUGGLER, SEATED CLOWN)
20. СЕРІЯ «ЦИРК» (ДРЕССИРУВАЛЬНИЦЯ, ФОКУСНИК, АКРОБАТКА НА КУПЛ) /
СЕРІЯ «ЦИРК» (ДРЕССИРОВЩИЦА, ФОКУСНИК, АКРОБАТКА НА ШАРЕ) /
«THE CIRCUS» SERIES (A TAMER, AN ILLUSIONIST, AN ACROBAT ON A BALL)
21. ХОЛОДНО / ХОЛОДНО / COLDLY
22. ДЕЛЕГАТКА / ДЕЛЕГАТКА / A PARTY DELEGATE
23. ХІМІК / ХІМІК / A CHEMIST
24. ЛІКАР / ДОКТОР / A DOCTOR
25. ВЧИТЕЛЬКА / УЧИТЕЛЬНИЦА / A SCHOOLMISTRESS
26. РУШНИЧОК / РУШНИЧОК / EMBROIDERED TOWEL
27. СКУЛЬПТУРНА КОМПОЗИЦІЯ «ЛІКНЕП» (ВЧИТЕЛЬКА, УЧНІ) /
СКУЛЬПТУРНАЯ КОМПОЗИЦИЯ «ЛИКБЕЗ» (УЧИТЕЛЬНИЦА, УЧЕНИКИ) /
SCULPTURAL COMPOSITION «CAMPAIGN AGAINST ILLITERACY» (A TEACHER, LEARNERS)
28. БАРАБАНЩИК / БАРАБАНЩИК / A DRUMMER
29. РАНОК / УТРО / MORNING
30. СЕРІЯ «ПАНІ-ДОБРОДІЙКА» / СЕРІЯ «БАРМНЯ-СУДАРНЯ» / «MISTRESS-MADAM» SERIES

МАЙСТРИ
УКРАЇНСЬКОЇ ФАРФОРОВОЇ
ПЛАСТИКИ
О . Ж Н И К Р У П
30 МАСТЕРС

Упорядник та редактор Оксана Машиней

Фото Вячеслав Масельскій
Переклад Наталія Шелюгіна

Видання здійснене за сприяння
Музею українського народного декоративного мистецтва
та Інституту проблем сучасного мистецтва АМУ

© ПП «ІНТЕРТЕХНОЛОГІЯ» 2008
Всі права захищені та належать ПП «Інтертехнологія».
Відповідас Закону України «Про авторські та суміжні права».
Будь-яке копіювання без письмового дозволу заборонено.

© EPI «INTERTECHNOLOGY» LTD 2008
All Rights Reserved

Інтертехнологія

03148, Київ, вул. Св'т Софіївх, 3 Тел.: +380 44 502 4179, 273 6664, 273 6647 www.interteh.com.ua

МАЙСТРИ
УКРАЇНСЬКОЇ ФАРФОРОВОЇ
ПЛАСТИКИ

О . Ж Н И К Р У П

МАЙСТРИ УКРАЇНСЬКОЇ ФАРФОРОВОЇ ПЛАСТИКИ О . Ж Н И К Р У П

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

UARTLIB.ORG

UARTLIB@GMAIL.COM

Оксана Жинкруп (1931–1993) належала до числа тих скульпторів-малоформістів, творчість яких визначала рівень фарфорової пластики в Україні другої половини ХХ століття. Після закінчення скульптурного відділення Одеського художнього училища, яке випускало цілу плеяду талановитих митців, у 1952–1954 рр. працювала на Баранівському фарфоровому заводі. З 1955 р. творча діяльність О. Жинкруп була пов'язана з Київським експериментальним кераміко-художнім заводом. Саме тут сформувалися власний стиль мисткині, тут були створені кращі її роботи.

Для української фарфорової пластики першої половини 1950-х років характерним є звернення до сюжетів казок, а в художньому вирішенні – тяжіння до театралізації, до надмірно ретельного "виписування" деталей, аксесуарів, до поліхромного розпису з активним використанням позолоти.

Всі її риси були притаманні і першим роботам Жинкруп, створеним у 1954 р. на Баранівському фарфоровому заводі («Чарівна-Лебідь», «Танок з вилом», «Індійський танець», «Іспанський танець», «Корейський танець»).

Ті ж риси присутні і у творах, виконаних вже на КЕКХЗ («Чарівна-Лебідь з шуйкою» - 1956).

З другої половини 1950-х відчутним став розуміння головних особливостей скульптури малих форм як жанру декоративного мистецтва. Надзвичайно перелати пластичним виступив матеріал, узагалом менш об'ємні, тактовному розпису. На перший план висувається безлиня фарфору.

«Вигнітоку» творчістю О. Жинкруп, шедевром пластики та внутрішнього емоційного наповнення є скульптура «Дебют» (1960). Білий копір фарфору є домінуючою у розкритті образу. Вдало знайдений прорисовує фігури, рук голови, рук, що тримають тендітний букет квітів, тактичне використання золочення – все у цій скульптурі співпрацює нащороду гармонійно. Лаконічними засобами автор змогла передати риси характеру (скромність, сором'язливість) та внутрішній стан юної артистки: радість, пастя переливаються їй після вдалого виступу.

М'яка плавність ліній моделює форму в скульптурі «Ярославна» (1964). Спокійною та вдалою, сповненою легкого руху представляє тут новгород-сіверська княгиня. Акцент робиться на пластичну ліній та білий копір фарфорової маси.

Розмитість ліній, форм, пластичність, монотонність, контраст білого фарфору з чорним кольором розпису присутні в скульптурі «Дівчина в чорному купальнику» (1961).

О. Жинкруп постійно перебувала у творчих пошуках, шораз привносячи щось нове у художнє вирішення образу. Цьому сприяли творчі контакти з колегами і особливо зі своїм чоловіком, талановитим скульптором-фарфористом В. Шербиною. Тому її манера часто змінюється.

Жинкруп завжди використовувала жіночі образи, ліричні теми, світ балету, танцю («Па-де-де», 1964; «Індійський танець», 1966).

Зовсім інша за стилем виконання, за внутрішнім змістом серії жіночих образів, створених у 1969 р.: «Делегатка», «Хімік», «Авар», «Вчителька». Це статичні фігури жінок, що стоять на повільній арці на невисоких постаментах прямокутної форми. Прорисові їх андо відокнені, з надмірно високою шпесо, об'ємна не вказують жодних емоцій.

Звертається скульптор до образів часів промислової революції 1918–1922 рр. («Червоноармієць з дитиною», 1966; «Ординарець», 1967).

Увагу привертат і яскравий та жгучий світ широкого дійства. Лаконічними засобами Жинкруп відтворює трюки жонглерів, акробатів, клоунів, фокусників, зображує дресированих з жезлами. В образному та композиційному рішенні цих скульптурок пластичність має першочергове значення.

У творчості О. Жинкруп присутня і українська тема. Елептичності словенна фігура вини-валандиши в скульптурі «Рухничок» (1971). Дівчина в традиційному українському вбранні зображена за випинявним рушником, червоний малюнок з'яого виконано з великою майстерністю. Саме на цьому акцентує увагу скульптор.

У 70-ті – 80-ті рр. мисткиня працює у характерних для себе стилях, звертаючись до історичних подій 50-літньої давнини («Акілен», 1972; «Барабанщик», 1977), захоплюючись м'язами, пластичними лініями оголеного жіночого тіла («Танок», 1980), повертаючись до статичності та монументальності в жіночих фігурах з серії «Пані-аборознітка» (1986). Привітною рисою цієї серії є поліхромність в оздобленні пишних суворих жіночових орнаментом.

Фарфорова пластика Оксани Жинкруп митно увійшла в скандинavo українського декоративного мистецтва. Твори талановитої мисткині зберігаються в багатьох музеях України та за її межами, а також у численних приватних колекціях.

Людмила Білоус

заступник директора з наукової роботи
Музею українського народно-
декоративного мистецтва

Oksana Zhnikrup (1931–1993) was one of the masters of small scale sculptures whose creative work determined the level of the porcelain plastic arts in Ukraine in the late XX century. After graduating from the Odessa Art School, which brought up the whole pleiad of talented artists, with a degree in sculpture Zhnikrup was working for the Baranivka porcelain factory in 1952–1954 yrs. From 1955 yr. her creative work was associated with the Kiev Experimental Pottery Art Factory. This is where the artist developed her individual style; here she created her best works.

Addressing to the stories of fairy tales and the tendency for stage adaptation, excessive circumstantial and multicoloured painting with frequent use of gold in artistic decisions were so characteristic of the Ukrainian porcelain plastic arts of the early 1950th.

All three qualities were inherent in O. Zhnikrup's first works, created in 1954 yr. at the Baranivka porcelain factory («Swan Princess», «Dance with a Fan», «Indian Dance», «Spanish Dance», «Korean Dance»).

The same features are in the picture of her works created at KEPAF («Swan Princess with Black Kite», 1956).

From the late 1950th the comprehension of the main peculiarity of small scale sculptures as the ornamental art genre becomes appreciable. Preference is showing to plastic qualities of the material, generalization of sizes and temperate painting. The porcelain whiteness is brought to the forefront.

The sculpture «Debut» (1960) is O. Zhnikrup's «carte-de-visite», the masterpiece of plasticity and inner emotional perception. White colour of the porcelain prevails in the image disclosure. Well found figure proportions, movements of head and arms holding an elegant bouquet of flowers, restrained use of gilding – every detail of this sculpture amazes with its marvelous harmony. With the help of laconic means the author managed to reproduce qualities of the character (modesty, shyness) and inwardness of the young actress: she is filled with joy and happiness after the successful performance.

Soft fluctuation of lines designs the shape in sculpture «Yaroslava» (1964). In slight motion the calm and majestic princess of Novgorod-Siversky is introduced here. The emphasis is made on lines plasticity and white colour of the porcelain mixture.

There are blurring of shapes, plasticity, monolithic nature and contrast of white porcelain with black painting colour in the sculpture «Girl In a Black Swimsuit» (1961).

O. Zhnikrup was in a constant creative research, each time introducing something new to the artistic decision of the image. Contacts with colleagues and essentially with her husband, talented porcelain sculptor V. Sheherbina, contributed to that. Therefore her manner often changes.

Zhnikrup always appealed to female images, lyric subjects, world of ballet and dance («Pas de Deux», 1964; «Indian Dance», 1966).

Entirely different in manner of execution and inner content are the series of female images created in 1969 yr.: «A Party Delegate», «A Chemist», «A Doctor», «A Teacher». These are full-length static female figures, standing on low squared shape bases. Their proportions are slightly elongated, with too long neck, their faces are emotionless.

The sculptor addresses to the images of the civil war 1918–1922 yrs («Red Army Man with a Child», 1966; «An Orderly», 1967).

Bright and festive world of the circus art attracts master's attention. With the help of laconic means Zhnikrup recreates sleights of jugglers, acrobats and clowns, represents trainers with predators. Plasticity has the primary importance in image-bearing and composition decision.

There are also Ukrainian subjects in O. Zhnikrup's creative work. Figure of the embroidress is filled with melancholy in sculpture «Embroidered Towel», 1971. The girl wearing traditional Ukrainian clothes is busy with embroidery of the towel, bright ornament of which is masterly accomplished. This is what the master emphasizes.

In 70th–80th yrs the artist works in styles so characteristic of her, addressing to the historical events of 50 years prescription («Campaign Against Illiteracy», 1972; «A Drummer», 1977). She is carried away by soft, plastic lines of the nude female body («Morning», 1980); she returns to static nature and monumentality in female figures («Mistress-Maдам», 1986). The determinative feature of this series is polychromatic decoration of the magnificent dresses with flower ornament.

Oksana Zhnikrup's porcelain plastic arts belong to the treasure house of Ukrainian ornamental art by rights. Works of the talented sculptor are held in many museums of Ukraine and all over the world, also in numerous of private collections.

Lyudmyla Belous

Deputy Director for the scientific work
of the Museum of Ukrainian Folk Decorative Art

Oksana Zhnikrup (1931–1993) принадлежала к числу тех скульпторов-малоформистов, творчеством которых определялся уровень фарфоровой пластики в Украине второй половины ХХ столетия. После окончания скульптурного отделения Одесского художественного училища, которое воспитало целую плеяду талантливых художников, в 1952–1954 гг. Жинкруп работала на Барановском фарфоровом заводе. С 1955 г. ее творческая деятельность была связана с Киевским экспериментальным керамико-художественным заводом. Именно здесь сформировались индивидуальный стиль художницы, здесь были созданы ее лучшие работы.

Для украинской фарфоровой пластики первой половины 1950-х годов было характерным обращение к сюжетам сказок, а в художественном решении – стремление к театралізації, к чрезмерной детализации, многоцветной росписи с активным использованием позолоты.

Все эти качества были присущи и первым работам О. Жинкруп, созданным в 1954 г. на Барановском фарфоровом заводе («Чарівна-Лебідь», «Танец с веером», «Индийский танец», «Испанский танец», «Корейский танец»).

Эти же черты присутствуют и в произведениях, выполненных уже на КЭКХЗ («Чарівна-Лебідь с коршунуком», 1956).

Со второй половины 1950-х опитумым становится понимание главных особенностей скульптуры малых форм как жанра декоративного искусства. Отдается предпочтение пластичным качествам материала, обобщению объемов, умеренной росписи. На первый план выдвигается безлиня фарфору.

«Вигнітоку» творчество О. Жинкруп, шедевром пластики и внутреннего эмоционального звучания является скульптура «Дебют» (1960). Белый цвет фарфора служит доминирующей в раскрытии образа. Удачно найденные пропорции фигур, движения головы, рук с изысканным букетом цветов, сдержанное использование золочення – все в этой скульптуре поражает удивительной гармонией. Лаконичными средствами автор сумела передать черты характера (скромность, застенчивость) и внутреннее состояние юной артистки: радость, счастье переживают ее после удачного выступления.

Мягкая текучесть линий моделирует форму в скульптуре «Ярославна» (1964). Спокойной и вдалекой, в легком движении представлена здесь новгород-северская княгиня. Акцент сделан на пластичную линию и белый цвет фарфоровой массы.

Размытость форм, пластичность, монотонность, контраст белого фарфора с черным цветом росписи присутствуют в скульптуре «Девушка в черном купальнике» (1961).

О. Жинкруп постоянно находилась в творческом поиске, каждый раз внося что-то новое в художественное решение образа. Этому содействовали контакты с коллегами и главным образом со своим супругом, талантливым скульптором-фарфористом В. Шербиной. Поэтому манера ее часто меняется.

Жинкруп всегда импонируют женские образы, лирические темы, мир балета, танца («Па-де-де», 1964; «Индийский танец», 1966).

Совсем иная по стилю исполнения и внутреннему содержанию серия женских образов, созданных в 1969 г.: «Делегатка», «Химик», «Врач», «Учительница». Это статичные женские фигуры в полой рост, стоящие на невысоких постаментах прямоугольной формы. Прорисовки их несколько удлинены, с чересчур высокой шеей, лица лишены каких-либо эмоций.

Обращается скульптор к образам времён гражданской войны 1918–1922 гг. («Красноармеец с ребёнком», 1966; «Ординарец», 1967).

Внимание привлекает яркий и праздничный свет широкое действо. Лаконичными средствами Жинкруп воссоздает трюки жонглеров, акробатов, клоунов, изображает дрессировщиков с шипшиками. В образном и композиционном решении этих скульптурок пластичность имеет первостепенное значение.

В творчестве О. Жинкруп присутствует и украинская тематика. Элептичностью наполнена фигура выпинавлявшши в скульптуре «Рухничок» (1971). Девушка в традиционной украинской одежде заята выпинявним рушником, яркий орнамент которого выполнен с большим мастерством. Именно на этом акцентує уваження скульптор.

В 70-е – 80-е гг. художница работает в присущих ей стилях, обращаясь к историческим событиям 50-летней давности («Акілен», 1972; «Барабанщик», 1977), увлекаясь м'язами, пластичными линиями обнаженного женского тела («утрок», 1980), возвращаясь к статичности и монументальности в женских фигурах серии «Барыня-суварыня» (1986). Определённой чертой этой серии является полихромность в декорировании пишных платьев цветочным орнаментом.

Фарфорова пластика Оксаны Жинкруп по праву принадлежит к сокровищнице украинского декоративного искусства. Произведения талантливого скульптора хранятся во многих музеях Украины и за ее пределами, а также в многочисленных частных коллекциях.

Людмила Белоус

заступник директора по научной работе
Музею українського народно-
декоративного мистецтва

